

## EL partnerluste töörühma „Tervisetehnoloogiad ja -teenused“ kohtumise kokkuvõte

24. november 2021, MS Teams

### „Euroopa horisondi“ tervisetehnoloogiate ja -teenuste alaste partnerluste töörühm

Töörühma roll on nõustada Eesti teadusrahastajaid partnerlustes osalemise osas. Partnerluste eripära seisneb selles, et liikmesriigid peavad oma teadlaste osalemist partnerlusega seotud projektides ise rahastama. Kuna raha on piiratud kogus, siis tuleb riigi teadusrahastajatel otsustada, millistes partnerlustes ja mil määral osaleda. Partnerluste töörühm aitab neid otsuseid teha. Tulemuseks on osaluskava, mis võtab kokku, millistes partnerlustes Eesti osaleb ning millised asutused ja millise eelarvega Eesti osalust rahastavad.

Partnerlusi on päris palju ja need on ülesehituse ja käsitletava teema poolest üksteisest erinevad. Korrastamiseks seda maastikku jaotasime partnerlused nelja valdkonda, mis ühtivad ka kavandavate struktuurtoetuste haldamise fookusvaldkondadega. Käesoleva töörühma huviorbiidis on tervise valdkonna partnerlused. Et otsustamishetkedel mitte frustreruda liiga suures infohulgas, siis töörühmade koosolekute abil püüame luua ajas paremini jaotunud infovoo – ETag korraldab 2-4 koosolekut aastas.

Töörühma liikmeteks on raamprogrammi riiklikud konsultandid ETagis (töörühma koordinaatorina), ministriumite teadusnõunikud, partnerluste kontaktisikud ministriumites ja EASis jm, valdkondlike erialaliitude arendusnõunikud, ülikoolide teadus- ja arendusosakondade esindajad, TA asutuste esindajad, partnerlustega seotud eksperdid teadlaste, ettevõtjate, omavalitsuste hulgast. Samas ei ole mõistlik paisutada töörühma liiga suureks vaid jääda aruteluvõimelise grupi tasemele.

Partnerlustes kaasärääkimise peamised võimalused on partnerluse üldine tegevuskava koostamise aruteludes partnerluse ettevalmistamisel; partnerluses aktiivselt osaledes mõnd konkreetset ülesannet täites; partnerluse toimimise vältel jooksvalt toimuvates aruteludes osaledes; partnerluse pikema-aegne teadusagenda/strateegia koostamisel partnerluse ettevalmistus- ja algusfaasis; taotlusvooru temaatikat ja tingimusi kujundavates aruteludes osaledes, püüdes maksimaalselt sobitada neid (teemasid ja tingimusi) riigi prioriteetidega. Vähemal määral saame kaasa rääkida taotlusvoorudes osaledes ja projekte rahastades.

### Ülevaade partnerluste hetkeolukorrast

**Kemikaalide tervisehõlvade hindamise partnerlus** (PARC - European Partnership for the Assessment of Risks from Chemicals). Selle partnerluse Euroopa Komisjoni toetuse taotlus esitati septembris 2021. taotlusvooru raames. Hindamistulemused selguvad kevadel (partnerluse puhul konkurents küll puudub, kuid sellegi taotluse menetlemine allub üldistele reeglitele); seega saab grandileping allkirjad eeldatavasti 2022 esimeses pooles ja siis saavad tegevused ka päriselt alata. Partnerluse avakoosolek on plaanitud maisse 2022. Partnerluse teadusstrateegia ja tegevuskava edasiarendamine toimub tegelikult praegugi.

Väljakutsed kemikaalide tervisehõlvade hindamisel:

- Laialivalguvad, kaudsed ja kättesaamatud tõendid tervisehõlvadest
- Lüngad teadmistes ja ebapiisav tervisehõlvadest teavitamine

- Töö dubleerimine ja ressursside ebaefektiivne kasutamine -lgal valdkonnal oma lähenemine ja seadused
- Kemikaalide ja segude esinemise ja kokkupuute hindamise meetodid on puudulikud
- Tõenduspõhise poliitika arendamine  
(Euroopa vähivastase võitluse tegevuskava, Vähimissioon, Euroopa Rohelepe, EL Kemikaalistrateegia)

Sellest tulevevalt on PARCi eesmärgid:

- Vähendada kemikaalide negatiivset mõju tervisele
- Luua töövahendeid (metoodika) paremaks kemikaalide tervise ja keskkonnanriskide hindamiseks
- Parandada kemikaalide käitlemise usaldusväärsust
- Luua üle-Euroopaline teadusarendus platvorm ja võrgustik kemikaalide riskide hindamiseks
- Toetada strateegiate ja lepete eesmärkide täitmist tõenduspõhise infoga

Partnerlust juhivad ANSES (L'Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail) Prantsusmaalt ning selles osaleb 28 riiki. Lisaks osaleb partnerluse tegevustes ühel või teisel viisil terve rida EL asutusi (ECHA – Euroopa Kemikaaliamet, EEA – Euroopa Keskkonnaagentuur, EFSA – Euroopa Toiduohutusamet, JRC – Teadusuuringute Ühiskeskus, DG R&I – Teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, DG SANTE – Tervise ja toiduohutuse peadirektoraat, DG ENV – Keskkonna peadirektoraat, DG GROW – Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat). Tõenäoselt on soovijatel võimalik partnerlus(t)ega liituda ka hiljem.

Sellel partnerlusel on kaks eripära:

- Partnerlusega on igast riigist seotud mitu asutust ja seetõttu peeti otstarbekaks moodustada riiklikud huubid, kus üks asutus on eestvedaja rollis. Eestis koordineerib kohalikku tegevust Sotsiaalministeerium koos Terviseametiga. Kaasrahastajad on veel Keskkonnaministeerium ja Maaeluministeerium. Lisanduvad uurimisülesandeid täitvad teadusasutused; seni on aktiivse osaluse osas huvi üles näidanud Tartu Ülikool.
- Partnerlus ei korralda taotlusvoore. Teadusagenda põhjal selgitatakse vajalike uuringute teemad, millega tegelemise otsustab iga riik ise. Uuringute kulud katab iga riik ise, kuid hiljem on võimalik kulude hüvitamine 45% ulatuses.

Partnerluse kontaktisik on Marilin Lutsoja Sotsiaalministeeriumist.

### **Euroopa partnerlus Euroopa Teadusruumi tervise alase teaduse edendamiseks (ERA4Health)**

Partnerlust võib eesti keeles nimetada ka 'Euroopa terviseteadusete partnerluseks'. Partnerluse eesmärgiks on edendada tervise valdkonna teadusuuringuid, mis paneksid aluse eurooplaste paremale tervisele. Partnerluse olulisemad partnerid on teadust rahastavad organisatsioonid ning valdkondlikud ministeeriumid, kuid nii rahastamise kui nõuandekogude kaudu püütakse kaasata poliitikakujundajaid, patsientide esindajaid, teadlasi (nii tervise- kui teiste valdkondade omi). Partnerluses osalevad riigid ei pea piirduma vaid Euroopa Liidu liikmesriikide ja raamprogrammiga assotsieerunud riikidega, ehkki kolmandate riikide osalemise rahastamine jääb tõenäoselt nende enda kanda.

Partnerlus jätkab mitme senise ERA-Neti tegevusi ja seetõttu hõlmab selle teadusstrateegia südame-veresoonkonnahaigusi (ERA-CVD pärand), nanomeditsiini (EuroNanoMed3 pärand),

personaalmehitsiini (ERA-PerMed p rand; siin jätkub ülesannete jaotus ja koost o 2024 või 2025 k ivituva personaalmehitsiini alase partnerlusega), v hkth ve uuringuid, mis ei ole kaetud v himissiooni temaatikaga (ERA-Net TRANSCAN3) ja toitumisest ning eluviisist sõltuvaid tervisehäireid (JPI HDHL p rand). Seejuures jääb partnerluse teadusagenda paindlikuks ning uutele teemadele avatuks.

Partnerluse eluperioodiks peaks saama seitse aastat. Esimesed kaks aastat ehk esimene faas keskendub nimetatud teemadel taotlusvoorude korraldamisele. Partnerluse teises faasis lisandub ühe fookusteemana üle-euroopaliste kliiniliste uuringute korraldamine. Kliiniliste uuringute temaatika tuleneb reaalsest vajadusest, sest ravimi- ja mehitsiinitehnoloogiate arendajatele ei ole kõik haigusseisundid ja ravilahendused ühtviisi atraktiivsed. Kuid rahvatervise aspektist tuleb leida lahendused mistahes haiguste ennetuseks ja raviks.

Enesestm istetav on koost o teiste EL partnerluste ja algatustega, sh biomehitsiini valdkonna teadustaristutega (ECRIN, BBMRI) ja juhendumine EL strateegiates jt dokumentides<sup>1</sup> kirjeldatud eesmärkidest.

Euroopa Komisjon rahastab partnerlust 30% ulatuses selle eelarvest, kuid mitte rohkem kui 30 miljonit eurot I faasis ja 80 miljonit eurot II faasis.

Sotsiaalministeerium on valmis Eesti partnereid rahastama 100 000 euroga kolmes taotlusvoorus. Eesti partnerite osalemist rahvusvahelises koost oprojektis kolmes taotlusvoorus. Sotsiaalministeeriumi kontaktisik on Mari Teesalu [mari.teesalu@sm.ee](mailto:mari.teesalu@sm.ee)

Eesti Teadusagentuur on valmis rahastama Eesti partnerite osalust rahvusvahelistes teaduskoost oprojektides 150 000 euroga kolmes taotlusvoorus. Teadusagentuuri kontaktisikud on Argo Soon [argo.soon@etag.ee](mailto:argo.soon@etag.ee) ja Margit Suuroja [margit.suuroja@etag.ee](mailto:margit.suuroja@etag.ee)

Kuna SoM ja ETag panustavad erinevate summadega, siis tuleb l hiaajal kokku leppida rahastustingimused, mis ei seaks taotlejaid ebavõrdsesse olukorda.  ks võimalus on osaleda kordam oda erinevates taotlusvoorudes ( hes taotlusvoorus vaid üks rahastaja) või rakendada juba kasutatud praktikat, kus ETagi maksimumsumma saamise eelduseks on projekti koordineerimine; lihtpartnerit rahastatakse saja tuhande-eurose grandiga.

Partnerluse tuumikrühm Hispaania Carlos III nimelise Tervise Instituudi (ISCIII) eestvedamisel on praeguseks Euroopa Komisjonilt toetuse saamise taotluse põhiosa juba koostanud; veebikoosolekutel toimuvad veel arutelud detailide lihvimiseks ja seega on praegu viimane aeg partnerlusele panustada, et Eesti huvid oleksid taotluses ja partnerluse edasistes tegevustes kajastatud. Taotluse loomuliku osana tuleb esitada ka partnerluse teadustrateegia. Seegi on valmimise lõppjärgus, kuid mõningate paranduste ja täienduste tegemine on veel võimalik.

### **Tervishoius steemide optimeerimise partnerlus (European partnership on transforming health and care systems)**

Selle partnerluse eesmärgiks on kujundada tervishoiusüsteemid, kus teenusteni on lihtne jõuda, ja mis on ökonoomsed, kriisikindlad, digiteeritud. Partnerlus eeldab tervishoiuteadlaste üle-euroopalist koost od, mis ühtlasi arendab ka selle valdkonna teadust. Vältimatu on erinevate sidusrühmade – patsiendid, tervishoiuteenuse pakkujad, poliitikakujundajad, omavalitsused jt – koost o ja kaasamine tegevustesse. Ilmselgelt tuleb edendada innovaatilisi lahendusi ning kaasata innovatsiooni

---

<sup>1</sup> [https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/european-partnerships-horizon-europe\\_en#synergies](https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/european-partnerships-horizon-europe_en#synergies)

asjatundjaid. Patsientide ehk Euroopa kodanike kaasamine peab käima käsikäes tervishoiualase kirjaoskuse parenemisega. Edenema peab ka EL liikmesriikide vaheline koostöö nii teaduses kui tervishoiuteenuste pakkumisel.

Partnerlus koondab mitme varasema algatuse (TO-REACH, AAL JPI MYBL, EIP-AHA, ICPeMed jt) tegevused ühe vihmavarju alla, tagades tegevuste jätkumise senisest paremini koordineerituna.

Partnerluse tegevused hõlmavad valdkonna teaduse ja innovatsiooni edendamiseks korraldatavaid taotlusvoore, valdkonna spetsialistide koolitusi, tegevusi elanikkonna tervisealase teadlikkuse tõstmiseks jpm. Kõik tegevused põhinevad partnerluse kavandamisel koostataval teadusstrateegial.

Partnerluse olulisemad partnerid on teadust rahastavad organisatsioonid ning valdkondlikud ministeeriumid, tervishoiuteenuste pakkujaid, teisi riiklikke tervishoidu korraldavaid asutusi, kuid ka poliitikakujundajaid, patsientide esindajaid, ja loomulikult teadlasi ja innovaatoreid (nii tervise- kui teiste valdkondade omi). Partnerluses osalevad riigid ei pea piirduma vaid Euroopa Liidu liikmesriikide ja raamprogrammiga assotsieerunud riikidega, ehkki kolmandate riikide osalemise rahastamine jääb tõenäoselt nende endi kanda. Samuti tuleb teha koostööd Euroopa ja rahvusvaheliste asutuste ja organisatsioonidega, samuti teiste EL algatuste ja partnerlustega.

Partnerluse tegevused peavad olema kooskõlas või looma sünergiat vastavalt Euroopa Komisjoni juhendile „Coherence and synergies of candidate European partnerships under Horizon Europe“<sup>2</sup>.

Euroopa Komisjoni panus partnerlusele on maksimaalselt 30% kogueelarvest kuid mitte enam kui 100 miljonit eurot.

Sotsiaalministeerium rahastab Eesti partnerluse osalust 100 000 euroga kolmes taotlusvoorus. Sotsiaalministeeriumi kontaktisik on hetkel sotsiaalvaldkonna asekancler Rait Kuuse, kes aga on ministeeriumist lahkumas. Uue kontakti nomineerimiseni hoiab partnerlusel silma peal teadusnõunik Marion Pajumets [marion.pajumets@sm.ee](mailto:marion.pajumets@sm.ee)

Eesti Teadusagentuur rahastab Eesti partnerite osalemist 150 000 euroga kolmes taotlusvoorus. ETAg'i kontaktisikuks on Argo Soon [argo.soon@etag.ee](mailto:argo.soon@etag.ee) ja Margit Suuroja [margit.suuroja@etag.ee](mailto:margit.suuroja@etag.ee)

Ka selles partnerluses on veel tarvis rahastamisühendust SoMi ja ETAg'i vahel kokku leppida.

### **Järgmiste ringide partnerlused**

Personaalmehaanika ja harvikaiguste partnerlused on 2023. aasta taotlusvooru tööprogrammis ning nende partnerluse ettevalmistused juba käivad.

Pandeemiaks valmistumise partnerlus ja antibiootikumresistentsust käsitlev partnerlus One Health AMR on 2024. aasta tööprogrammis ning nendest veel midagi (peale Komisjoni algsete dokumentide) kuulda ei ole.

### **Mõne sõnaga ka partnerlusest Innovative Health Initiative, IHI (innovaatiliste tervisetehnoloogiate algatus)**

Tegemist on nn institutsionaalse partnerlusega, kus partnerluse haldamiseks luuakse eraldi juriidiline kehand. Rahastajateks ja seega partneriteks on siin avaliku sektori esindajana Euroopa Komisjon ning

---

<sup>2</sup> [https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/european-partnerships-horizon-europe\\_en#synergies](https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/european-partnerships-horizon-europe_en#synergies)

erasektori esindajana meditsiinitehnoloogiate ettevõtete üle-euroopalised assotsiatsioonid. Liikmesriigid midagi panustama ei pea ning taotlemise protseduur on üsna sarnane raamprogrammile. Erinevused on tingitud erasektori osalemisest. Nii tuleb konsortsiumisse kaasata programmis osalevaid ettevõtteid ning ka temaatika on ettevõtete huvidest suuresti mõjustatud.

Nii kajastavad IHI tööprogrammid teemasid, mis on aktuaalsed ja lahendusi ootavad probleemid Euroopa Komisjoni silmis, kuid mis pakuvad huvi (kasumit tulevikus) ettevõtetele. Just seda viimase osas peaks Komisjoni kaasrahastus huvi pakkuvate teemade ringi laiendama ja muutma nii mõnegi suurt kulu nõudva arendustöö ja vähe tulu töötava lahenduse alase uurimistöö ettevõtetele atraktiivsemaks.

IHI jätkab Innovative Medicines Initiative'i (IMI ja IMI2) programmi, kuid seekord on lisaks Euroopa Farmaatsiaettevõtete Assotsiatsioonile EFPIA kaasatud ka COCIR (meditsiinilise kuvamistehnoloogia, radioteraapia ja meditsiinilise IKT ettevõtete liit), EuropaBio (Euroopa biotehnoloogia ja biomajandusettevõtete liit), MedTech Europe (meditsiinitehnoloogiate arendajate üle-euroopaline assotsiatsioon) ning Vaccines Europe (Euroopa vaktsiinitootjate ühendus).

IHI ettevalmistused on kulgenud saladusloori all, mida kergitatakse 30. novembril 2021, mil IHI koos mitme teise institutsionaalse partnerlusega ametlikult tegevust alustavad. Vastav link tekib IMI veebilehele <https://www.imi.europa.eu/>, mis jääb hulga põneva materjali kajastamiseks avatuks vähemalt seni käigus olevate projektide lõpuni.

### **Vähimissiooni hetkeseisust**

29. septembril 2021 käivitus 5 missiooni – vähimissioon, kliimamuutustega kohanemise missioon, ookeanide missioon, linnade missioon ning pinnase ja toidu missioon. Missioonide eripäraks on, et püstitatud eesmärgid peavad olema saavutatud aastaks 2030. Vähimissiooni ambitsiooniks on 3 miljoni vähidiagnoosiga inimese eluea pikendamine ning nende ja nende pereliikmete elukvaliteedi parendamine. Aga selleni loodetakse jõuda läbi paljude erinevate tegevuste, kus oma koht on ka teadus- ja innovatsiooniprojektide taotlusvoorul.

Vähimissiooni nagu teistegi missioonide) ettevalmistused toimuvad vastava rakenduskava alusel, mis hõlmab ka kavandatavate teadusuuringute teemade üldkirjeldusi.

Vähimissiooni eesmärkideks on seatud:

- Vähi parem mõistmine
- Ennetus, sh seire ja varajane avastamine
- Diagnostika ja ravi optimeerimine
- Elukvaliteedi toetamine

Kõigil missioonidel on oma rakenduskava, mille alusel töötatakse välja tööprogrammid. Praegusel juhul hõlmab tööprogramm valdavalt ettevalmistustegevusi. Vähimissiooni ettevalmistuste paremaks koordineerimiseks ja erinevate osapoolte kaasamiseks algatati CSA-tüüpi projekt [uncan.eu](http://uncan.eu), mis peab muu hulgas välja töötama ka (teadusuuringute)platvormi vähktõve mõistmiseks. (See teema oli 2021. aasta taotlusvoorus ning taotluse koostamisel osales ka Tartu Ülikool; tulemused selguvad 2022 kevadel.)

Vähimissiooni rakendamise esimene taotlusvoor avaneb 22. detsembril 2021. Selle teemad, eelarved ning rahastada plaanitavate projektide (kõik RIA-tüüpi projektid) arv on järgmised:

- Vähi seire ja varase avastamise meetodite arendamine (60 M€, 10 projekti)
- Patsientide eelistuse ja elukvaliteedi mõõdikute arendamine ja valideerimine (11 M€, 1 projekt)
- Riskifaktorite ja tervist määravate tegurite paremmõistmine vähi arengus ja progresseerumise (54,65 M€, 6 projekti)

Vähimissiooni tulemusel peaks tekkima Euroopa Vähipatsientide Digitaalne Keskus (European Cancer Patient Digital Centre), mis oleks vähihaigete ravi jt andmete vahetuse platvormiks; vähiuuringute taristute võrgustik (Comprehensive Cancer Infrastructures Network) teadusuuringute koordineerimise, koolituste ja teadlikkuse tõstmise korraldamiseks. Missioonil on keskne roll ka Euroopa vähktõve seljatamise plaani (Europe's Beating Cancer Plan) elluviimisel.

Vähimissiooni rahastatakse mitmest allikast, kõige suuremal määral Euroopa Horisondist:

- Euroopa horisont (tervise valdkond) 378 milj (2021-23)
- Erasmus+, MSCA, EIT 500 milj
- EU4Health 1,25 milj
- Digital Europe 250 milj
- JRC Knowledge Centre on Cancer, Ühtekuuluvuspoliitika fond, RRF, Technical Support Instrument, EIB investeringud

Edasised sammud tulenevad eeskätt vajadusest kujundada juba selle aasta lõpuks VV seisukohad Komisjoni missioonide rakendamise teatise ja missioonide rakendusplaanide kohta. Otstarbekas on seda tegevust koordineerida sellesama tööühma kaudu ja mitte hakata uusi tööühmi moodustama.

## **Nordforsk**

NordForsk on Islandi, Norra, Rootsi, Taani ja Soome ning Fääri saarte, Gröönimaa ja Ahvenamaa teaduse ja teaduspoliitika arendamise platvorm ja rahastaja, mis loodi Põhjamaade Ministrite Nõukogu poolt 2005. aastal. Seega pole see programm EL raamprogrammiga kuidagi seotud, kuid on üks tore võimalus rahvusvahelise teadustöö korraldamiseks. Programmides on (ilma NordForski kaasrahastuseta) osalenud lisaks NordForski liikmetele ka Balti riigid, UK, Holland, jt. Nordforski eesmärk on selgitada välja ühishuvid ning teha koostööd teaduse, teaduspoliitika ning teaduse infrastruktuuri arendamisel ja rahastamisel. Nordforskiga koostöö sobib Eestile hästi, kuna meie prioriteetide sekka kuulub teaduskoostöö Põhjamaade ja Balti riikidega ning just seda Nordforsk võimaldab hästi.

Läbivaks kriteeriumiks kõigi NordForski programmide ja projektide puhul on nn Põhjamaade lisandväärtus (Nordic added value), mis saab tulla kahel viisil:

- teaduskoostöö toimub Põhjamaades (kasvatab kohalikku kompetentsi ja teaduse kvaliteeti, paraneb ühine taristukasutus, IT vms standardite/süsteemide ühildamine; ühisprojekt aitab kaasa võrgustamisele ja edasisele koostööle)
- antud teaduskoostöö saabki toimuda vaid Põhjamaades (probleem/lahendus/olukord on spetsiifiline antud piirkonnale – näiteks on olemas spetsiifiline ekspertiis; kultuuriline taust või piirkonna kliimaatiline/keskkonna eripära; kohalike andmebaaside ja registrite kasutamise vajadus)

Nordforski protseduurika sarnaneb ERA-Neti omale. Ühiselt valmistatakse ette taotlusvooru teemade kirjeldus, ehkki jäme ots on siin Põhjamaade käes. Taotlusvooru ettevalmistamine vältab 1,5-2

aastat (COVID-19 taotlusvoor valmistati küll ette 6 kuuga); ERA-Netil on see tsükkel tavaliselt 2-2,5 aastat. ERA-nettides on taotlusvooru sekretariaat partnerite seas ringlev, ehkki valida saab siiski partnereid, kel vastav võimekus olemas. Nordforsi sekretariaat on püsiv. Konsortsiumi definitsioon Nordforskis eeldab vähemalt 3 parterit, kellest vähemalt 2 on Põhjamaad; enamasti on partnereid siiski rohkem kui kolm. ERA-Netis on konsortsiumi miinimumiks samuti 3 partnerit riikidest, mis on ERA-Neti lepingulised partnerid. Enamasti on konsortsiumi ülempiiriks 6-7 partnerit ja taotlusvoorus saavad osaleda ka rahastajad väljastpoolt algset ERA-Neti võrgustikku.

Rahastamise aluseks on mõlemal juhul virtuaalne ühiskatel (virtual common pot), millele võib lisanduda 30% EK kaasrahastust ja sellest saavad osa vaid EL riigid ja raamprogrammiga assotsieerunud riigid; Nordforskis võib lisanduda Põhjamaade taotlejatele Nordforsi 30%-line panus; teised riigid seda kasutada ei saa. Osalusreeglid ERA-Netis on kooskõlas Euroopa Komisjoni omadega, millele lisanduvad iga rahastaja omad reeglid; Nordforskis on keskseks lähtepunktiks Nordforsi reeglistik, kuid rahastajad oma riigi partneri rahastamisel juhivad omaenda reeglitest.

Senine kogemus Nordforsi ühistaotlusvoorudes osalemisel:

1. Avaliku sektori digitaliseerimise programmis rahastati kuus projekti, millest kolme on kaasatud ka Eesti teadlased (2 TTÜ, 1 EMÜ). ETAg toetab 3-aastaste projektide elluviimist kokku ligi 400 000 euroga.
2. COVID-19 terviseandmete teemalises programmis sai viiest rahastatud projektist toetust üks Eesti osalusega projekt: „COVID-19 vaimse haigestumise trajektoorid viie riigi riskipopulatsioonides“, TÜ (Kelli Lehto), eelarve ligi 150 000 eurot, alustas novembris 2020 ja kestab 2 aastat.
3. Jätkusuutliku vesiviljeluse valdkonna programmis rahastati üks Eesti osalusega grant (TTÜ), eelarve 150 000 eurot.
4. Ettevalmistamisel on 2022 I kv avanev säästva põllumajanduse ja kliimamuutuste programm (Sustainable Agriculture and Climate Change) – rahastajatena osalevad ETAg ja MeM, kumbki eelarvega 100 000 eurot.
5. NB! Kaalumisel on interdistsiplinaarne rohepöörde teemaline Interdisciplinary Research and Green Transition (hetkel koondab NF partnereid, kes sooviks algatusega liituda; rahastusvajadus kõige varem 2023).

ETAg püüab osaleda ühes Nordforsi programmis aastas ja välja anda ühe granti aastas.

### **Töörühma edasised tegevused**

- Töörühma liikmed kinnitatakse käskkirjaga
- Nimekirjad avalikud ETAgil lehel
- Koosoleku slaidid ja lisamaterjalid saadame emailiga pärast koosolekut
- Partnerluste kokkuvõtte faili võib kommenteerida / vajadusel andmeid täpsustada
- Töörühma e-maili list: [tervis@list.etag.ee](mailto:tervis@list.etag.ee)
- Siseriikliku konsultatsiooni vajaduse tekkides saadame küsimused listi kaudu
- Jooksvad küsimused: [argo.soon@etag.ee](mailto:argo.soon@etag.ee)